

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2011-02-14
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
20197-10 E
Enhet 2:1

SÖKANDE

VA-Ingenjörerna Renare Vatten RV AB, 556394-0187
Vretenvägen 13
171 54 Solna

MOTPART

Tjörns kommun
Samhällsbyggnadsnämnden
471 80 Skärhamn

Ombud: Advokaten Ted Wennerqvist och jur.kand. Rickard Hulling
Stangdell & Wennerqvist
Box 11165
404 24 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller ansökan på så sätt att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts i form av en ny utvärdering, varvid anbudet från Nordic Water AB inte ska beaktas.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut upphör därmed att gälla.

KOMMUNIKATION	
2011-02-14	
Ansökan	
Dom	
Doss	Aktbil

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM****BAKGRUND**

Tjörns kommun har genomfört en upphandling (förenklat förfarande) av skivfilter till Ängholmens reningsverk.

Av tilldelningsbeslut den 28 november 2010 framgår att Tjörns kommun har valt att teckna avtal med Nordic Water AB.

YRKANDEN M.M.

VA-Ingenjörerna Renare Vatten RV AB (bolaget) begär överprövning och yrkar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse företagits genom att Tjörns kommun ska göra om anbudskvalificeringen på så sätt att Nordic Water AB:s anbud förkastats och därefter företas en ny anbudsutvärdering.

Som skäl för sin begäran om överprövning anför bolaget sammanfattningsvis följande. Tjörns kommun har inte iakttagit 15 kap. 12 § LOU och den unionsrättsliga principen om likabehandling när man begärt in och beaktat de kompletteringar som Nordic Water AB har gjort för att uppfylla alla skallkrav. Eftersom kompletteringarna är otillåtna borde det vinnande anbudet rätteligen ha förkastats. Bolaget har till följd av kommunens förfarande lidit eller riskerat att lida skada.

Vad som krävs för att en komplettering ska vara godtagbar är enligt såväl unionsrättslig som svensk rättspraxis att de rör sig om ett konkretiserande av en redan lämnad uppgift och att tidigare uppgifter inte ersätts med nya. Den komplettering som Tjörns kommun tillåtit Nordic Water AB att göra framgår dels av en granskningspromemoria daterad den 12 oktober 2010, dels av det av Nordic Water AB upprättade dokumentet *Komplettering*

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 3
20197-10

anbud. Det är helt uppenbart att i vart fall kompletteringar vad avser serviceavtal, intyg om erforderlig säkerhet och uppgift om tilltänkta underentreprenörer varit otillåtna. Nordic Water AB:s anbud har därför inte uppfyllt de i förfrågan uppställda skallkraven. Det är helt uteslutet att de uppgifter med vilka Nordic Water AB har tillåtits komplettera sitt anbud skulle kunna anses vara konkretiseringar av lämnade uppgifter. Det rör sig i stället om nya uppgifter som anbudet otillåtet har konkretiserats med. När Nordic Water AB genom en komplettering har tillåtits att komma in med nya uppgifter har kommunen som ovan angetts varken iakttagit 15 kap. 12 § LOU eller likabehandlingsprincipen.

Tjörns kommun (kommunen) bestrider bolagets talan i sin helhet och yrkar att bolagets ansökan ska avslås. Kommunen har följt de krav som uppställs i LOU och tillgodosett den unionsrättsliga principen om likabehandling. Det saknas därför förutsättningar för rättelse av upphandlingen eller beslut om att upphandlingen ska göras om.

Av de administrativa föreskrifterna (AFB.31) framgår tydligt att förfrågningsunderlaget tydligt redovisar att "Anbud som inte är avgivet i överensstämmelse med förfrågningsunderlaget riskerar att förkastas".

Med hänsyn till förfrågningsunderlagets närmare utformning har kommunen inte varit skyldig att per automatik diskvalificera anbud som inte avgetts helt i överensstämmelse med förfrågningsunderlaget. Med hänsyn härtill har de efterfrågade uppgifterna i förfrågningsunderlaget inte utgjort explicita skallkrav i upphandlingen. På denna grund har kommunen inte varit tvungen att diskvalificera Nordic Water AB:s anbud på sätt bolaget gör gällande.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

Med hänsyn till de av kommunen efterfrågade uppgifterna i förfrågningsunderlaget ville kommunen i samband med anbudsutvärderingen bereda Nordic Water AB möjlighet att komplettera sitt anbud på fem punkter. Eftersom de efterfrågade uppgifterna inte utgjort explicita skallkrav i upphandlingen samt att de efterfrågade uppgifterna till sin karaktär inte är sådana att en komplettering har riskerat att leda till risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning har kommunen enligt 15 kap. 12 § LOU och unionsrätten haft rätt att begära in de kompletterande uppgifterna från Nordic Water AB.

För det fall förvaltningsrätten skulle finna att kommunen brutit mot LOU eller unionsrätten när denne låtit Nordic Water AB komplettera sitt anbud får endast beslut om rättelse eller att upphandlingen ska göras om fattas om sökanden har lidit eller kan komma att lida skada.

Av utvärderingsprotokollet framgår att bolagets anbud bedömdes ligga så högt över Nordic Water AB:s att det för kommunen inte var aktuellt att anta detta anbud. Vidare ska framhållas att även bolagets anbud avviker från föreskrifterna i förfrågningsunderlaget och varit så bristfälligt att det inte under några omständigheter hade kunnat antas av kommunen. Bolagets påstående att de gett in ett anbud helt i enlighet med förfrågningsunderlaget är således felaktigt.

Även om Nordic Water AB:s anbud hade förkastats så skulle bolaget därför ändå inte ha antagits som leverantör. Vid sådana förhållanden har bolaget inte visat att de lidit skada eller kunnat lida skada genom kommunens beslut att anta en annan leverantör.

Bolaget har i yttrande anfört bland annat följande. Vad kommunen anför om att anbud som inte uppfyllt ställda krav endast "riskerat" att förkastas till följd av att en sådan skrivning använts i förfrågningsunderlaget saknar

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

betydelse. Ett anbud som inte uppfyller ställda skalkrav kan inte lagligen tas upp till utvärdering alldeles oavsett om en upphandlande myndighet använt sig av en sådan skrivning. Kommunen har därför inte haft laglig rätt att ta upp Nordic Water AB:s anbud till utvärdering. Vad kommunen anfört i denna del ska därför lämnas utan avseende. Därutöver konstateras att kommunen vid anbudsutvärderingen inte har förkastat bolagets anbud utan i stället tagit upp det till utvärdering. I yttrande gör kommunen nu oriktigt gällande att bolagets anbud inte skulle ha uppfyllt de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven. Det noteras att kommunens påstående skiljer sig från dess tidigare bedömning i detta avseende.

DOMSKÄL*Tillämpliga bestämmelser*

I 16 kap. 2 § LOU föreskrivs att om den upphandlade myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och det har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU skall upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 15 kap. 12 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Förvaltningsrättens bedömning

Förevarande mål har uppkommit genom ansökningen från bolaget, vars anbud utvärderats av kommunen. Eftersom saken i målet därmed får anses inte omfatta i vad mån bolagets anbud uppfyller samtliga skallkrav eller är för kostsamt utgör det som parterna anför i detta avseende inte något som rätten tar ställning till i målet.

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets s.k. skallkrav inte ska beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Den upphandlande myndigheten får inte heller ändra eller frånfalla uppställda krav eftersom ett sådant förfarande skulle bryta mot likabehandlingsprincipen och principen om ett öppet förfarande.

Kompletteringar i efterhand kan dock få göras om det innebär att anbudet inte tillförs någon sakuppgift av betydelse och kompletteringen gäller uppgift av förbiseendekaraktär.

De skallkrav som ställts upp i kommunens förfrågningsunderlag måste vara uppfyllda för att ett anbud ska kunna prövas. Detta följer av de upphandlingsrättsliga principerna om likabehandling och öppenhet. Någon möjlighet att friskriva sig från dessa principer på sätt kommunen nu gör gällande finns inte. Den av kommunen åberopade skrivningen i förfrågningsunderlaget om att "(a)nbud som inte är avgivet i överensstämmelse med förfrågningsunderlaget riskerar att förkastas" torde inte heller ha den innebörden. Dessa bedömningar ligger till grund för förvaltningsrättens vidare prövning i målet.

Det är ostridigt att Tjörns kommun efter anbudstidens utgång tillåtit

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

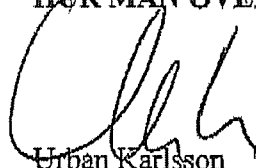
Sida 7
20197-10

Nordic Water AB att komplettera sitt anbud i vissa avseenden gällande i förfrågningsunderlaget ställda skalkrav och att inkomna kompletteringar beaktats vid utvärderingen.

De kompletteringar som Nordic Water AB tillåtits göra har tillfört deras anbud helt nya uppgifter av väsentlig betydelse då dessa medfört att Nordic Water AB:s anbud därigenom uppfyllt ställda skalkrav. Kompletteringarna är därför inte av sådant slag att de kan tillåtas enligt LOU. Därtill har Nordic Water AB:s anbud först efter anbudstidens utgång uppfyllt de skalkrav som angetts i förfrågningsunderlaget.

Tjörns kommuns förfarande har medfört att principerna om transparens och likabehandling av anbudsgivarna har trätts för när. Bolaget har lidit eller riskerar att lida skada. Bolagets ansökan om överprövning ska därför bifallas på så sätt att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse gjorts i form av en ny utvärdering, varvid anbudet från Nordic Water AB inte ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Urban Karlsson

Föredragande har varit Michaël Koch.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuellt annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU